

TRƯỜNG THPT THANH LỘC

TỔ VẬT LÝ

TIẾT 3: DAO ĐỘNG CON LẮC Lò XO - CON LẮC ĐƠN

5- Dao động của con lắc lò xo và con lắc đơn.

- Dao động của con lắc lò xo là dao động điều hòa theo phương trình $x = A \cos(\omega t + \varphi)$.

- **Khi dao động nhỏ** ($\alpha_0 \leq 10^\circ$), con lắc đơn dao động điều hòa theo phương trình $s = s_0 \cos(\omega t + \varphi)$.

Với $s_0 = \alpha_0 l$: biên độ cong. (α_0 : biên độ góc)

$$s = \alpha l: \text{ly độ cong. } (\alpha: \text{ly độ góc})$$

6- Lực kéo về là gì?

Là lực luôn hướng về vị trí cân bằng, có độ lớn tỉ lệ với li độ và gây ra gia tốc cho vật dao động điều hòa.

- Đối với con lắc lò xo: $F = -kx = -m\omega^2 x = ma$ với x là li độ của vật.

- Đối với con lắc đơn: $P_t = -mg \sin \alpha = ma$

Nếu ly độ góc α nhỏ thì $\sin \alpha \approx \alpha$ (rad) = $\frac{s}{l}$

$$\text{Khi đó: } P_t = -mg\alpha = -mg \frac{s}{l}$$

TIẾT 4: TỔNG HỢP CÔNG THỨC DAO ĐỘNG ĐIỀU HÒA - CON LẮC Lò XO - CON LẮC ĐƠN

A. CÔNG THỨC CẦN NHỚ :

* Dao động tuần hoàn:

$$T = \frac{2p}{w} = \frac{1}{f} = \frac{t}{N}$$

$$w = 2p f = \frac{2p}{T}$$

* Dao động điều hòa

$$x = A \cos(\omega t + \varphi)$$

$$v = -A\omega \sin(\omega t + \varphi) = A\omega \cos(\omega t + \varphi + \pi/2)$$

$$a = -A\omega^2 \cos(\omega t + \varphi) = -\omega^2 x$$

- Ở vị trí biên: $x_{\max} = A$, $a_{\max} = A\omega^2$, $v = 0$

- Ở VTCB: $x = 0$; $a=0$, $v_{\max} = A\omega$

* Con lắc lò xo:

- Động năng: $W_d = \frac{1}{2}mv^2$ } biến thiên tuần hoàn với cùng tần số $2f$, cùng
 - Thế năng: $W_t = \frac{1}{2}kx^2$ } tần số góc 2ω , chu kỳ $T/2$.

+ Ở biên: $W_d = 0$; $W_{t\max}$

+ Ở VTCB: $W_{d\max}$; $W_t = 0$

- Cơ năng: $W = W_d + W_t = \frac{1}{2}kA^2 = \frac{1}{2}m\omega^2A^2 = \frac{1}{2}m.v_{\max}^2 = \text{hằng số}$

$$W = W_{d\max} = W_{t\max}$$

- Tần số góc: $\omega = \sqrt{\frac{k}{m}} = \sqrt{\frac{g}{\Delta l}}$ k : độ cứng của lò xo (N/m).

- Chu kỳ: $T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} = 2\pi\sqrt{\frac{\Delta l}{g}}$ Δl : độ giãn của lò xo ở VTCB (m).

- Tại VTCB: $mg = k.\Delta l$

- Công thức độc lập thời gian: $A^2 = x^2 + \frac{v^2}{\omega^2}$; $A^2 = \frac{a^2}{\omega^4} + \frac{v^2}{\omega^2}$

- Chu kỳ của con lắc khối lượng m_1+m_2 (hoặc $l_1 + l_2$) : $T^2=T_1^2 + T_2^2$

- Chiều dài lò xo ở VTCB : $l_{cb}=l_0 + \Delta l$

Chiều dài lò xo ở VT bất kỳ : $l = l_{cb} + x$

$$l_{\max} = l_{cb}+A \ ; \ l_{\min} = l_{cb} - A \ ; \ A = \frac{l_{\max} - l_{\min}}{2}$$

- Lực đàn hồi : $F_{dh} = k(\Delta l + x)$

$$F_{dh\max} = k(\Delta l + A)$$

$$F_{dh\min} = \begin{cases} k(\Delta l - A) & \text{nếu } \Delta l > A \\ 0 & \text{nếu } \Delta l \leq A \end{cases}$$

- Lực kéo về: $F_{kv} = -kx = -m\omega^2x$ $F_{kv\max} = kA = m\omega^2A$

- Chiều dài quỹ đạo : $L = 2A$.

* Con lắc đơn :

$$\omega = \sqrt{\frac{g}{l}} ; \quad T = 2\pi\sqrt{\frac{l}{g}}$$